

kurs
kompis

IN115 Reisevaksiner

kurs
kompis

IN115 Reisevaksiner

Det kan være nyttig å gjøre praktiske øvelser i apoteket etter et e-læringskurs. Kurskompis gir deg muligheten til dette! Med et ferdig opplegg kan du trene på å omsette teori til praksis, enten alene eller sammen med andre.

Kurskompis tar inntil 30 minutter å gjennomføre, og er en frivillig aktivitet.

Praktiske øvelser

Gjennom praktiske øvelser som er laget til dette e-læringskurset vil du bli bedre kjent med informasjonskilder og råd som er viktige for denne pasientgruppen.

Tips til gjennomføring

- Gjennomfør e-læringskurset først
- Velg en som leder de praktiske øvelsene
- Skriv ut Kurskompis
- Sett av tid (30 min), enten for å gjennomføre alt i sammenheng eller del det opp i mindre bolker
- Gjennomfør øvelsene i apoteket eller et sted dere har PC/telefon med nettoppkobling tilgjengelig.

Praktiske øvelser

I kurset «IN115 Reisemedisin» lærte du om de vanligste vaksinene som er anbefalt ved reiser til utlandet. Som apotekansatt kan du gi generelle råd om hvilke vaksiner som er anbefalt utifra hvor den reisende planlegger å reise.

Du kan motivere den reisende til å ta de anbefalte vaksinene, og oppfordre til å kontakte lege hvis den reisende kan ha behov for vaksiner.

Du skal nå bli bedre kjent med hvordan man finner de generelle rådene på FHI sine nettsider.

Til denne kurskompisen er det laget et løsningsforslag. Dette kan brukes underveis, men vi oppfordrer dere til å prøve å løse alle oppgavene før dere ser i løsningsforslaget.

1. Nettsider med generelle råd

Folkehelseinstituttet (FHI) gir generelle smittevernråd ved reiser, og råd om reisevaksiner. Slå opp på disse to temasidene på fhi.no.

Tips: Kan gjøres i nettleseren både på PC og mobil, men det er lettere å få oversikt over sidene på PC.

2. Anbefalinger for reiser til Asia

Finn oversikt over anbefalinger for reisevaksiner ved reiser til Asia.

a) Hvorfor er rådene i tabellen delt opp i to grupper (gruppe I og gruppe II)?

b) Hvilken vaksine står forkortelsen dTP-IPV for?

c) Hva betyr det at det er parentes rundt forkortelsen for noen vaksiner?

d) Hvilke generelle råd om reisevaksiner er det for voksne personer som reiser til Thailand og bor på et hotell med god hotellstandard hele turen?

e) Hvilke generelle råd om reisevaksiner er det for voksne personer som reiser til Thailand som ryggsekkurister?

f) WHO har en oppdatert oversikt over krav om gulfebervaksinasjon til alle land. Finn listen fra WHO med krav om gulfebervaksinasjon. Er det krav til gulfebervaksinasjon ved reiser til Thailand?

Tips: Lenke til listen er på samme nettside som tabellen med oversikt over anbefalte vaksiner.

3. Praktisk informasjon

a) Det er en lege som skal gi den reisende en individuell vurdering av hvilke reisevaksiner som bør tas, og gi resept på ev. vaksiner som den reisende mangler. Hvor kan den reisende henvende seg for å få dette?

b) Hvor kan kunden få satt reisevaksiner?

c) Som apotekansatt kan du hjelpe kunden til å fullføre vaksineringsen med riktig intervall. Det finnes forskjellige systemer for hvordan apoteket kan minne kunden på å ta en vaksine frem i tid. Hvordan gjør dere dette i apoteket?

d) Hvordan kan den reisende finne ut når han/hun sist tok vaksinen mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio?

Praktiske øvelser - løsningsforslag

- 1.** Ved å søke «reiser» på www.fhi.no kan du finne temaside for generelle smittevernråd ved reiser. Ved å søke «reisevaksiner» kommer man til temasiden om reisevaksiner. Der er råd om reisevaksiner delt inn etter geografiske områder.

Et tips er å feste disse sidene til favoritter i nettleseren på PC i selvvalg/reseptur. Da vil du raskt kunne slå opp hvilke generelle råd om reisevaksiner som finnes for området kunden skal reise til.

- <https://www.fhi.no/sv/vaksine/reisevaksiner/>
- <https://www.fhi.no/sv/reiserad/>

- 2a.** Råd om vaksiner er delt inn etter to typer utenlandsreiser. Gruppe I er forretnings- og turistreiser til byer og turiststeder med god hotellstandard, mathygiene og gode sanitære forhold.

Gruppe II er lang- eller kortvarige reiser eller opphold i områder med dårlige hygieniske og sanitære forhold, og/ eller nær og langvarig kontakt med lokalbefolkningen (for eksempel arbeidsopphold, ryggsekketur/backpackertur, innvandrere på besøk til tidligere hjemland).

- <https://www.fhi.no/va/reisevaksiner/verden/vaksiner-ved-reise-til-asia/>

- 2b.** dTP-IPV er forkortelsen for vaksine mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio

- 2c.** Parantes rundt for forkortelsen i tabellen betyr at foreslått reisevaksine bør vurderes individuelt avhengig av reisetype og lokale geografiske og årstidsvariasjoner i sykdommens utbredelse. I tillegg må den reisendes helsetilstand, alder og tidligere vaksinasjonsstatus vurderes.

- 2d.** Gruppe I: Anbefalt med vaksine mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio.* Hvis den reisende har fulgt BVP og det er mer enn 10 år siden forrige vaksine, anbefales det en ny vaksine senest 14 dager før reisen.

- 2e.** Gruppe II: I tillegg til vaksine mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio er det anbefalt å gjøre en individuell vurdering om man trenger vaksine mot hepatitt A og B, tyfoidfieber, tuberkulose, rabies og japansk encefalitt.*
- 2f.** Lenke til WHO-listen er i øverste avsnitt på nettsiden « Vaksiner ved reise til Asia ». Det er ikke et generelt krav om gulfebervaksine fordi det finnes ikke gulfebervirus i Thailand. Men, det er krav om gulfebervaksine dersom man kommer fra et land med risiko for gulfebersmitte eller for reisende som har mellomlandet i et land med gulfebersmitte, f.eks. Etiopia.*
- [https://www.who.int/publications/m/item/countries-with-risk-of-yellow-fever-transmission-and-countries-requiring-yellow-fever-vaccination-\(may-2021\)](https://www.who.int/publications/m/item/countries-with-risk-of-yellow-fever-transmission-and-countries-requiring-yellow-fever-vaccination-(may-2021))
- 3a.** Kontakte fastlege, en nettlege eller ev. en reiseklinikk. Er det en reiseklinikk i nærheten av apoteket? Ved reiser med barn under 15 måneder, kan foresatte kontakte helsestasjonen for å få en vurdering om vaksiner fra BVP bør fremskyndes.
- 3b.** Reisevaksiner settes hos legen, på helsesatsjon og på noen apotek. Er dette en tjeneste dere tilbyr, eller er det et apotek i nærheten som setter reisevaksiner?
- 3c.** Bruker dere reseptavtale, eller har dere et annet system for abonnement?
- 3d.** Oversikt over hvilke vaksiner man har tatt, og når de er tatt, finnes under «vaksiner» på helsenorge.no. For å lettere forklare hvordan denne siden ser ut, bør du logge deg inn på deg selv og se hvordan den ser ut. Dette kan du gjerne gjøre senere.
Kanskje det er mer enn 10 år siden du tok vaksinen mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio?

*Råd fra FHI per 9. august 2023.